

Mail skickas till:

s.remissvar@regeringskansliet.se

med kopia till:

s.sof@regeringskansliet.se

Regeringskansliets diarienummer S2025/01291

Skickas i två versioner (Word och PDF)

Svaren lämnas per e-post till s.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till s.sof@regeringskansliet.se. Ange diarienummer S2025/01291 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven

Remissvar av betänkandet Hem för barn och unga För en trygg, säker och meningsfull vård (SOU 2025.84)

Remiss

Regeringen tillsatta en utredning i februari år 2024 för att stärka tryggheten och säkerheten inom HVB-vården för barn och unga. Slutbetänkandet presenterades den 27 juli år 2025. Vallentuna kommun utgör en av totalt 102 remissinstanser och ges möjlighet att kommentera kommande lagförslag om ny placeringsform för barn och unga. Remissvar ska ha inkommit till Socialdepartementet senast den 27 oktober år 2025. Betänkandet kommer att beredas inom Regeringskansliet för planering av nya regleringar inom socialtjänstförordningen. Ikraftträdande av reformen beräknas kunna ske den 1 februari år 2027.

De huvudförslag som betänkandet innehåller består av fem fokusområden:

- Införandet av nya boendeformer med tydliga kategorier
- Stärkta kompetenskrav hos personal
- Ökade befogenheter för provtagning, visitation och mobilrestriktioner
- Årlig tillsyn två gånger/år med tillstånd för max fem år
- Differentiering av små grupper, åldershomogena och med specialisering efter behov

Utredningen tydliggör vikten av individanpassad vård, ökad kompetens och balans mellan trygghet och säkerhet för placerade barn och unga. Struktur, reglering och tillsyn ska bli bättre för att höja kvalitet och för att förebygga skadlig påverkan av kriminell rekrytering eller drogmissbruk.

Remissvar från Vallentuna kommun

Vallentuna kommun välkomnar de förslag som betänkandet innehåller i syfte att stärka trygghet och säkerhet inom HVB-vård för barn och unga. Tänkt reform ökar kommunernas förutsättningar att erbjuda HVB-placeringar till barn och unga med ökad professionell vård präglad av ökad trygghet och likvärdighet över hela landet.

Nya boendeformer

Differentierade boendeformer ökar möjligheten till mer träffsäkra och individanpassade placeringar. Utformningen i mindre enheter kan minska institutionsprägel och ge bättre stöd till barn och unga med särskilda behov.

Rätt placering från början kan också minska behovet av omplaceringar och sammanbrott vilket ger kontinuitet och trygghet för barnet/den unge. Det minskar också belastningen på socialtjänsten.

Stärkta kompetenskrav hos personal

Högre kompetens och lämplighetsprövning kan öka personalens förmåga att identifiera riskbeteenden, utsatthet och behov av skyddsinsatser. Tydliga kompetenskrav höjer också statusen för yrken inom social barn- och ungdomsvård vilket kan minska personalomsättning. En reglering kan också bidra till ökad likvärdighet i verksamheternas kvalitet över hela landet.

Utökade befogenheter för personal

De befogenheter som föreslås utökas innebär möjligheter att begränsa vistelse utanför hemmet, begränsa elektronisk kommunikation, utföra alkohol- och drogtester, kroppsvisitation, rumsvisitation samt att omhänderta otillåtna föremål.

Att ge personal ökade befogenheter kan öka handlingskraften och förbättra det direkta stödet till barn och unga men kräver tydliga ramar, god utbildning och stark tillsyn för att undvika rättsosäkerhet och maktmissbruk.

Alkohol-och drogtester

De regler för drogtester som föreslås sägs inte få vara generella utan ska motiveras individuellt och utifrån misstanke. Samtidigt talas om möjlighet till kontinuerliga prover. Om man inte inför specialiserade hem med särskild inriktning bör det vara möjligt att ha generella regler till exempel för provtagning under vissa omständigheter som till exempel efter permissioner eller i en viss fas i behandlingen. Generella prover av denna typ kan uppfattas som mindre kränkande och utpekande eftersom de gäller alla under vissa omständigheter. Lagtexten är otydlig om hur provtagning och andra kontrollåtgärder ska genomföras.

Visitation

Genomförandet av kropps- och rumsvsitation samt drogtester behöver förtydligas för att kunna verkställas avseende beslutsfattande därom likväl som rutiner och beslut i de fall barnen/den unge nekar till samarbete. Vidare krävs klargöranden kring situationer med kroppsvisitation och övervakade drogtester av barnet/den unge av personal med motsatt kön.

Åldersgräns för tvångsmedel samt när polis ska underrättas vid brottsmisstanke behöver förtydligas.

Utredningen poängterar att den som uppmanas till provtagning ska ha möjlighet att överklaga uppmaningen till domstol. Att verksamheten saknar rättigheter att besluta om provtagning kan innebära att syftet går förlorat och att avsaknad av viktig information påverkar innehållet i stödet. Om en ungdom vet att de kan avstå provtagning utan konsekvenser minskar provets preventiva effekt. Kan man motverka dessa risker genom att införa en rättighet för HVB-verksamheten att genomföra prov under vissa reglerade omständigheter?

Tillsyn och tillstånd från IVO

Regelbundna och fördjupade granskningar möjliggör en snabbare upptäckt av missförhållanden och främjar därmed barnens trygghet. Högre kvalitetskrav på verksamheterna kan öka motivation till kontinuerlig förbättring av personalens kompetens, arbetsmetoder och dokumentation. IVO:s tydliga ansvarstagande och närvaro i tillsynsarbetet sänder starka signaler om statens engagemang i att skydda en särskilt utsatt grupp. Transparens kring tillsynsresultaten är avgörande för att stärka allmänhetens och vårdnadshavares förtroende för vårdsystemet.

För att tillsynskraven ska kunna efterlevas krävs resurser från IVO. Hårdare krav i tillståndsprocesser och uppföljning kan också leda till längre väntetider innan nya vårdformer godkänns vilket påverkar kommunernas möjligheter till placering.

Ekonomiska konsekvenser

De skärpta kvalitets- och bemanningskraven kommer troligen att innebära högre kostnader per vårdplats vilket kommer att kräva ökade resurser från både staten och kommunerna.

För Vallentuna kommun,

John Droguett

Ordförande socialnämnden